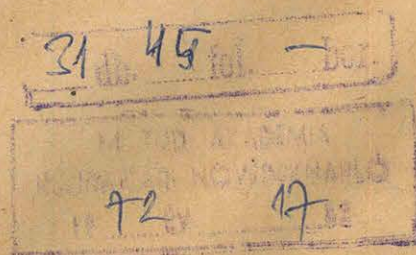

Ms 5091/100-103.

Estnis loomad riigis on Belai
fele vabariigi geoloogilise
uuringute osakonna 1906-1918.

/104-130.

Estnis loomad - Belai fele
vabariigi uuringute osakonna
uuringud

Gyepes. Művészet (s postak.)

1906. v. 22.

Nagyon tisztelt Berátornak! -

Gróf Apponyi Albert közokt. ügyi miniszter,
arról értesítve engem, hogy a Bécsi öy-
tönrijalomp gondnoki tisztet Te vottál szíves

előállalni és hogy eszél fogva a nálam
lévő ügyiratok Néked legyenek átadandók -
szíves tudomásodra hozom a következőket.

A Művészet iratát budapesti laká-
somban vanand és így csak akkor adhatom
szívesen át a neked Péstbe jövök. Ez

nem fog egyhamar megtörténni. Kérőbb
 pedig valószínűleg Te sem leszel a fő-
 városban. - Legegyetűbből tartanám
 tehát ezen átadást a folyó és önjere ka-
 logtári, a mi kellemetlenségét gerintem
 azért nem okozhat, mivel több évi tapasztalásból tudom, hogy az april. dezesembe-
 ri évszakban az önjörndijalap gondnokai
 val minis elintézik való dolga. -

A nálam levő iratok között egyiből

/

csak egy van, a mely Tejed más jelleget
 is érdekelhet, t. i. az önjörndijalap rendelté-
 téséről és kezeltéről, valamint a gondnok
 feladatairól szóló szabályzat. - De ez is csak
 egyjere másolat lévén, - Te ilyen másolatot
 időközben a ministeriumból, úgy vélem,
 minden nehézség nélkül megszetheted. -
 Tízors válagodat kéri régi és új

kirod

Csáky Alkó

31431. 476.

III. Kutfő.

B É S Á N J Ó Z S E F ösztöndíjalapítványról szóló alap-
levele.

Jegyzet.

Ezen alapítólevél közzétételét a "Budapesti Köz-
löny" című hivatalos lapban 1879 évi 291 száma
alatt.

A L A P I T V Á N Y I O K L E V É L .

Néhai B é s á n J ó z s e f által a budapesti tud. egyetemen tanuló árva ifjak, valamint az országban bárhol tanuló középtanodai, s különösen a néptanítói pályára készülő mindkét nembeli képezdei növendékek számára rendelt segély, és illetőleg ösztöndíjak adományozása céljából alkotott jótékony alapítvány felett.

I. Az alapítvány rendelete.

Ezen alapítvány alkottatott B é s á n J ó z s e f volt baranyamegyei dunaszekcsői birtokos által, ennek 1872 évi október hó 20-án Pesten kelt-és a nevezettnek 1873 évi február 14-én történt halála után - a budai királyi törvényszék előtt 1873 évi március hó 8-án kihirdetett, s ugyanott 3889/73 szám alatt, eredetben letett végrendeletének 3-ik szakasza A/ és B/ pontjai értelmében.

II. Az alapítvány vagyonálladéka.

Az alapítvány tömegét képezi, az alapító által rendelt hagyományok levonása után fennmaradt és az alapítvány nevére kötnényezendő állami értékpapirokban, s egyéb kötvényekben elhelyezett 243.080 forintnyi tőkeösszeg.

III. Az alapítvány rendeltetése, a segély és az ösztöndíjak mennyisége.

Ezen alapítványi tömegnek évi kamatjövedelme, a kezelési költségek levonása után, két egyenlő részre osztandó fel, s az egyik fele része a budapesti magyar királyi tud. egyetemen kitünően tanuló, magyarországi születésű, jó magavi-

seletü, erkölcsös szegény sorsu árva ifjak segélyezésére, val-
lás különbség nélkül fordítandó, és abból segélydíjak évi 250
forinttal nyújtandók.

Egyelőre az egyetemi hallgatók számára 24 segélydíj-
állomás rendszeresítettik, melyből az egyetemi négy fakultás
mindegyikére külön-külön 6 esik.

Az ily segélyben részesített hallgató, ha a tőle
kívánt kellékeknek megfelel, arra a következő-az egyetemen
töltött-években is igényt tarthat, -ellenkezőleg ezen segély
tőle évközben is elvonható.

Az alapítványi évi tiszta jövedelmének másik fele
része, az országban bárhol tanuló középtanodai, és tanítóké-
pezdei mindkét nembeli növendékek ösztöndijazására, -szintén
valláskülönbség nélkül rendeltetvén.

Ezen összegből a tanintézetekre nézve, megkülönböz-
tetés nélkül, egyelőre 35 ösztöndij évi 100 frt., 150 frt.,
200 frt., 250 frt., és 300 frttal rendszeresítettik megjegyez-
vén, hogy a magasabb ösztöndij fokozatos előléptetés útján,
csak a legérdemesebbeknek adományoztatik.

A kérdéses ösztöndij állomások egyelőre következő-
kép állapittatnak meg, és pedig:

15 állomás, a 100 frt. összesen	1500 forint,
5 állomás, a 150 frt. összesen	750 forint,
5 állomás a 200 frt. összesen	1000 forint,
5 állomás a 250 frt. összesen	1250 forint,
5 állomás a 300 frt. összesen	1500 forint,
vagyis egészben	<u>6000 forinttal.</u>

Ezen ösztöndíjak ugyan szegényebb sorsuaknak ad-
ományozandók, de azokból jobb móduak sem zárhatók ki.

Itt különös tekintetbe veendő azok, kik magukat a
népnevelésre szentelik; ez utóbbiaknál egyenlő minősítés mel-

lett, -a nőnembeli pályázóknak elsőbbség adandó.

A mennyiben pedig az alapítvány vagyona az ösztöndíjak betöltetlen maradandó állomások utáni összegek által, avagy bármilyen egyéb jövedelmek folytán szaporodnék, -annak kanatai időnként ismét újabb, a fennebb meghatározott összegekkel és arányban rendszeresítendő ösztöndíj állomásokra fordítandók.

IV. A segély és az ösztöndíjak adományozása.

A segély és az ösztöndíjak elnyerésére a vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszterium részéről pályázat hirdettetik, a szabályszerűen felszerelt folyamodványok azonban az illető tanhatóságok által közvetlenül az alapítványi gondnokhoz terjesztendőek be.

Azoknak adományozása a pesti tud. egyetemi hallgatók részére, a négy fakultás tanári karának, -a középtanodai tanulók részére a tanodai igazgató és tanári testület, -a képezdei növendékek részére pedig az illető képezdei igazgató tanároknak a tanári testülettel egyetértőleg tett javaslataira - az alapítványi gondnok felterjesztése folytán, a vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszterium által eszközöltetik.

V. Az alapítványi tömeg kezelése, biztosítása és jogi képviselete.

Az alapítvány összes vagyonát a vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszterium, a magyar királyi központi állampénztár által kezelteti, és a kebelheli számvévisége által ellenőrizteti; az adományozott segély és ösztöndíjakat pedig közvetlenül a jogosultak kezéhez, a szokásos módokat az az kellően bélyegelt és az illető tanintézeti igazgató által az előmenetelre nézve ellenjegyzett s az intézet pecsét-

jével ellátott nyugtái mellett, az illető állampénztáraknál utalványozza.

A vagyon kellő biztosítása céljából a nevezett miniszterium gondoskodik, hogy az alapítványi vagyon csak az alapítvány nevére kötményezett állami, vagy urbéri kötvényekbe, vagy magyar földhitelintézeti zálog levelekbe fektetessék.

Jogi tekintetben ezen kettős alapítványt a közalapítványi királyi ügyigazgatóság képviseli.

VI. Az alapítvány igazgatása.

Az alapítvány alkalmazása egy, a vallás és közoktatási magyar királyi miniszterium által kinevezett alapítványi gondnok közbejöttével eszközöltetik.

A gondnoki tiszttel díjazás nem jár.

VII. Az alapítványi gondnok

jogai és kötelességei.

A/ Jogai.

a/ Az alapítványi gondnok köréhez tartozik a segélyben vagy ösztöndíjakban részesítendők iránt a vallás és közoktatási magyar királyi miniszteriumhoz hármass kijelölési felterjesztést tenni.

b/ Az ő jogaihoz tartozik a segélyezendő ifjak magaviselete és szorgalmi előmenetele iránt, az iskolai év folyamán alatt is, magának tudomást szerezni, és a maguk viselkedésükben és szorgalmukban feltűnően hanyatló segélyezettekől vagy ösztöndíjazottaktól, az illető tanári kar véleményének kikérése után, a segélyezést vagy ösztöndíjat az év folyamán alatt is elvonni és annak megszüntetését a vallás és közoktatási magyar királyi miniszteriumnál javaslatba hozni.

B/ Kötelességei.

a/ A gondnok köteles minden tanév elején, a pesti

királyi tud.egyetem négy karának dékánjától, valamint a közéleti és tanítóképezdei tanári testületek részéről hozzá beérkező javaslatokat az illető kérvények és csatolmányok lelkiismeretes figyelembe vételével-azonnal tárgyalni, és azok alapján a kijelölési hármás javaslatot az összes folyamodványok csatolása mellett, a vallás és közoktatási magyar királyi miniszteriumhoz felterjeszteni.

b/ Az alapítvány tárgyában felsőbb helyről érkező rendeleteket-az adományozott segély és ösztöndíjakra vonatkozó iratokat, valamint általában minden az alapítványra tartozó okiratokat rendben tartani és megőrizni. Kelt Budapesten, 1876 évi december hó 21-én. Balassa István s.k.mint néh.Bésán József hagyatéki gondnoka. Hamary József s.k.miniszteri tanácsos, közalapítványi királyi ügyigazgató. P.H.31431/876 szám.
 "Ő csász.és apost.kir.Felségének 1876 évi,december 7-én kelt legfel.elhatározványa alapján jelen alapító levelet ezennel megerősitem.Budapest,1877 évi január hó 7-én.Vall.és közokt.m.kir.Miniszter Trefort s.k.P.H.

28623 számhoz.

P á l y á z a t .

Tanítói és tanítónőképezdei növendékek számára hét, egyenkint 100 frtos ösztöndíj jövéen ürességbe, ezen ösztöndíjak elnyeréseért tanító-és tanítónőképezdei jó igyekezetű és erre rászorult növendékek vallás különbség nélkül pályázhatnak.

Ez iránti folyamodványait az illetők-felszerelve keresztlevéllel, utóbbi tanulmányi bizonyítványaikkal, úgy szüleik vagyoni állapotáról, testvéreik számáról, a netalán már nyert ösztöndíj vagy segélyről szóló, valamint községi vagy iskolai erkölcsi bizonyítványokkal-nyujtsák be a tanítóképezdei igazgatótanács /a hol igazgatótanács szervezve nincs, a tanítóképezdei igazgatóság/ útján jövő 1880 évi január hó 15-ig Rudnyánszky Ferencz ügyvéd s alapítványi gondnokhoz /:Budapest.IV.koronaherczeg ut cza 6 sz.:/.

Megjegyeztetik, hogy a pályázati folyamodványt szükséges magyar nyelven szerkeszteni, valamint a nem magyar nyelven kiállított mellékletett hitelesített magyar fordítása is csatolandó, különben a folyamodvány tekintetbe nem fog vétethetni.

Budapesten, 1879, December 7-én. A vallás és közoktatási m.kir.miniszterium.

A vallás és közoktatási m.kir.minisztertől.

28623 szám.

A néhai Bésán József által egyetemi hallgatók, közéleti és tanítóképezdei növendékek javára tett nagybecsű alapítványról szóló "Alapító oklevél" másolatát, úgy az ezen alapítványból rendszeresített ösztöndíjakra vonatkozó "Szabályzatot", valamint a tanító-és tanítónőképezdei növendékek számára most ürességben levő hét, egyenkint 100 forintos ösztöndíjra nézve kihirdetett pályázatot példányban van szerencsém

tudomás és a felügyelete alatti tanintézetek irányában teendő további szives intézkedés végett tisztelettel megküldeni.
Budapesten, 1879 december hó 7-én. Trefort s.k.

VALLÁS ÉS KÖZNEVELÉSI
MINISZTER

25215-1916. szám.

VI-b.

Nagyméltóságú Gondnok, Báró Ur !

Nagyméltóságodnak a folyó évi február hó 20-án 7.sz.a. kelt nagybecsü átiratára van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a Bésán-féle ösztöndíj alapítványnál megüresedett hét 200 koronás ösztöndíjat a Nagyméltóságod által első helyen jelölt tanítónőképző-intézeti növendékeknek adományoztam; névszerint :

- 1./ Dvorzsák Idának,
- 2./ Medgyesi Máriának,
- 3./ Rómer Olgának,
- 4./ Csizek Margitnak,
- 5./ Dvorzsák Felicitásnak,
- 6./ Füzik Margitnak és
- 7./ Holuby Mártának.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1916. március hó 13.

Nagyméltóságú

báró E ö t v ö s L o r á n t v. b. t. t. urnak,
a Bésán-féle ösztöndíj alapítvány gondnokának

Budapest.

62614/918 szám.

IV.

Nagyméltóságu Gondnok Ur!

Folyó évi április hó 12-én 7 sz.a.kelt nagybecsü iratára van szerencsém tisztelettel értesíteni Nagyméltóságodat, hogy a budapesti tud.egyetem hallgatói részére rendszeresített Bésán József-féle 500 koronás ösztöndíjak közül a folyó 1917/18 tanév kezdetétől megüresedett hét hittudománykari ösztöndíjat erre az egy tanévre szólólag Nagyméltóságod kijelöléséhez képest Kajaba László, Körper Károly, Lajos Balázs és Scheffler Ferencz V. éves, Bubnó András és Láng Lajos IV.éves és Kizák József III.éves hittanhallgatónak, - a jog-és államtudományi karon megüresedett négy ösztöndíj közül egyet szintén erre az egy tanévre szólólag Molnár Imre I.éves joghallgatónak, az orvostudományi karon megüresedett öt ösztöndíjat szintén erre az egy tanévre szólólag Miklós Ferenc IV.éves Weichert Ferenc IV.éves Molnár József III.éves, Weinberger Jenő és Niederecker Gáspár II.éves orvostanhallgatónak, - végül a bölcsészettudományi karon megüresedett négy ösztöndíjat szintén erre az egy tanévre szólólag Geöcze István I.éves, Sirokay Zoltán és Tokodi László II.éves és Zelenka Arpád III.éves bölcsészettanhallgatónak adományoztam.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1918. április hó 30.

A miniszter helyett:

államtitkár.

Nagyméltóságu

dr. Báró Eötvös Lóránd v.b.t.t. tud.egyetemi ny. r. tanár urnak, a Bésán féle ösztöndíj alapítv.gondnokának.